SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 208. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 2, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ЛИСТОПАДА 1994. Ч. 208. РІК CI

КОМІСІЯ ВР УКРАЇНИ ВИЗНАЛА НЕЗАКОННИМ ВІДНОВЛЕННЯ КПСС-КПУ

Київ (Р. Р.). — Тут 29-го жовтня голова Комісії Верховної Ради з питань правної політики та судово-правної реформи В. Стретович сказав, що комісія констатувала незаконність розгляду в українському парляменті питання про скасування заборони на діяльність КПСС-КПУ. За його словами, це питання винесено на розгляд і ухвалено постанову „всупереч правельнику Верховної Ради, тому рішення цього питання не може вважатися законним".

Комісія має намір запропонувати депутатам, з дотриманням усіх процедур, призначити головну комісію для дослідження цього питання і для леґальної оцінки дій частини депутатів. Адже, сказав В. Стретович, в даному разі усе робила лише одна фракція — фракція комуністів. Довідку підписав голова фракції Петро Симоненко, „а нашій комісії ні голова парляменту, ні його заступники розгляд цього питання не доручали". Стретович також розповів, що, вивчаючи винесення на розгляд питання про КПСС-КПУ, вони не змогли знайти документів про реєстрацію і леґалізацію КПУ у 1991 році. Цих документів не виявлено ні в Міністерстві Юстиції, ні в Генеральній прокуратурі. Отже треба з'ясувати: чим є Компратія України — окремою організацією, чи частиною КПСС, тобто партії тієї держави, якої сьогодні не існує. „Це має дуже важливе значення", — наголосив В. Стретович. Через відсутність згаданих документів, сьогоднішня комісія зробила лише те, що змогла: дала свій висновок, що порушено процедуру розглядання питання на сесії Верховної Ради.

УКРАЇНА ОТРИМАЄ ДОПОМОГУ

Київ (УНІАР). — У середу, 26-го жовтня, керівництво Міжнародного валютного фонду ухвалило рішення надати Україні перший кредит в сумі 371 міл. дол. з фонду системних перетворень. Надання кредиту зумовлене підготовою Кабінетом Міністрів України програми економічних реформ. Як сказано в повідомленні Міжнародного валютного фонду, на думку керівництва МВФ, в Україні почався перший етап стабілізації і трансформації економіки.

Під час нарад в бюрі Світового банку 27-го жовтня радник міністра економіки Саймон Джонсон сказав: „Сьогоднішній день увійде в історію, як день початку справжніх реформ в Україні". На думку Джонсона стрибок цін на ринку є результатом не адміністративного їх підвищення, а справжньої ринкової лібе ралізації.

У дискусії з приводу ринкових змін під час нарад взяли участь: заступник міністра економіки Віктор Кальник, начальник Управління соціяльних ґарантій та демографії Борис Надточій та інші експерти. Вони зазначили, що доля українських реформ у великій мірі залежить від законодавчої їх підтримки Верховною Радою, особливо від негайного розблькування процесу приватизації.

Европейський банк також вирішив виділити Україні 60 міл. дол. для підтримки малого підприємництва в країні, в тому числі проєктів в галузі перероблення сільськогосподарської продукції, виробництва будівельних матеріялів тощо.

О. МОРОЗА ОБРАНО ГОЛОВОЮ СПУ

Київ (Р. Р.). — Тут 23-30-го жовтня відбувся 5-ий З'їзд Соціялістичної Партії України (СПУ), яку очолює голова Верховної Ради України Олександер Мороз.

У своїй доповіді О. Мороз наголосив, що „без розв'язання соціял-демократичних завдань не може бути мови про перемогу соціялістичного вибору в Україні". Він зазначив, що під соціял-демократичними завданнями мається на увазі не буржуазно-ліберальні вартості, а такі, що служитимуть усьому народові. Дії соціялістів мають бути спрямовані на побудову народно-демократичної республіки з багатоукладною економікою і багатопартійністю. О. Мороз сказав, що програма соціялістів має залишатися такою, якою була ухвалена 1992 року, оскільки вона, на думку лідера СПУ, не втратила актуальности і не потребує змін.

Соціялісти не помилилися в червні цього року, зробивши ставку на Віталія Масола як керівника Уряду. Завдяки цьому між Верховною Радою і Кабінетом Міністрів знайдено порозуміння, що економічні перетворення здійснюватимуться не за декретами Уряду, а на підставі законів ухвалених Верховною Радою. Треба лише дбати, щоб ці закони не погіршували життя народу, сказав О. Мороз.

На зауваження депутатів України від СПУ Сергія Кияшка, що думка парляментарної фракції соціялістів іноді не співпадає з думкою голови СПУ, Мороз відповів, що коли б парляментарну більшість складали соціялісти, то він діяв би як соціяліст, „а так я повинен діяти оптимально". Щодо можливого об'єднання Соціялістичної і Комуністичної Партії, О. Мороз сказав, що в Україні на сьогодні „діє могутня Комуністична Партія і тому не потрібно грати на її полі".

Учасники з'їзду схвалили статут і програму партії та обрали керівні органи. Головою СПУ знову обраний О. Мороз, однак він сказав, що безпосереднім керівництвом партією займатися не буде, а „це буде почесна посада". Після обрання його на голову Верховної Ради, він припинив політичне керівництво партією, але залишився її членом. На з'їзді СПУ скасовано голови Політичної ради, натомість затверджено пост голови партії і введено пости секретарів.

Фортепіяновий концерт В.Барвінського знову звучить у Львові

Львів (Р. С.). — Тут прозвучав вперше за 54 роки шедевр львівського композитора Василя Барвінського, а саме його Концерт ф-моль для фортепіяну із симфонічною оркестрою. Твір виконано 30-го вересня ц. р. у Концертовій залі ім. С. Людкевича в циклі ювілейних концертів присвячених 60-річчю заснування у Львові профспілки — Союз Українських Просфесійних Музик.

Солісткою у концерті В. Барвінського була відома піяністка Марія Крушельницька, а Симфонічною оркестрою Львівської фільгармонії диригував Віктор Плоскина. Редакцією відновленої партитури завідував проф.Ярема Якубяк.

Урочиста, нова презентація концерту В. Барвінського відбулась під еґідою Львівської Спілки Композиторів та Львівської обласної фільгармонії. Цю велику подію зафіксували Львівська телевізія та міська радіостанція.

Дня 5-го жовтня Концерт вже звучав у Львівському радіо у програмі п. з. „Повернення" з участю радіоредакторки Олени Онуфрів педагога Володимири Кисілевської, д-р Стефанії Павлишин (найкращий сучасний знавець творчости В. Барвінського) та заслуженої артистки України, піяністки М. Крушельницької.

Творові Б. Барвінського властива ліричність та нероматична музична мова з барвистим, імпресіоністичним відчуттям гармонічного кольориту.

Слід відзначити, що світова прем'єра цього твору мала місце ще в 1939 році, коли солістом був видатний львівський піяніст-віртуоз Роман Савицький, а диригував тоді Микола Колесса. Згодом, у 1948 році В. Барвінського репресовано, а автограф Концерту враз з іншими неопублікованими рукописами композитора спалено згідно з наказом Компартії.

Проте на Заході існував відпис Концерту, якого оберігали спершу учениця В. Барвінського, піяністка-педагог Володимира Киселевська, а згодом диригент о. Северин Сапрун. Про існування такої копії майже ніхто не знав, і Концерт вважалося втраченим. Як уже повідомляла „Свобода" цей твір несподівано віднайшов в травні 1993 року заслужений видавець ред. Юліян Середяк з

(Закінчення на стор. 3)

„Леся Українка належить світові!"

Виконавці музично-поетичної феєрії в редакції „Свободи" (зліва): С. Глух, С. Ватаманюк і Н. Петренко.

Джерзі Сиіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Саме таке переконання злучило три молоді артистки сьогоднішньої України для створення музично-поетичної феєрії на тему інтимної лірики Лесі Українки, під назвою „Сповідь закоханої жінки", прем'єра якої відбулася у жовтні в Києві та викликала справжнє захоплення публіки, у більшості молодого віку. Здається саме це почуття і все, що склалося на успіх вистави спонукало їх показати цю небуденну, таку „інакшу" Л. Українку, українській спільноті в ЗСА.

Світлана Ватаманюк, актриса Молодечого Театру в Києві, а рівночасно викладач Київського Інституту театрального мистецтва, Надія Петренко, солістка Державного телерадіо в Києві, що виступала в Ялтанській фільгармонії, як також в Европі, ЗСА і Канаді, а ще до того як львів'янка оснувала на Криму Союз Українок, та Світлана Глух концертмайстер, доцент Київської консерваторії, а тепер ще й координатор програми Фонду Культури України, створили в захопленні до інтимної поезії Л. Українки виїмково злите тріо, що себе прекрасно доповнює і всеціло одержиме ідеєю показати цю інакшу, незнану Лесю, Україні, а відтак і цілому світові.

Коли під час відвідин в нашій редакції слухаємо їхній запал та інтерпретацію поезії Лесі, якої досі в такому аспекті не знали, мимоволі стверджуємо зі здивуванням, що вони немов відкрили нам її наново, таку жіночу, теплу і повну пристрасних почуттів закоханої жінки, а не, як здавалося, тверду, холодну, аналітичну, а одночасно високопатріотичну, якою представляли її нам у шкільних підричниках.

Світлана Ватаманюк, на прохання проілюструвати свої роздуми, рецитує нам „Одержиму", а відтак „Моління до коханого", а й взагалі цілу розмову переплітає так палко виголошеними виїмками, що забуваємо просто свій обов'язок журналістичного репортера, що випитує своїх гостей про їхнє життя і пляни, а заслухуємось у музику слів цієї Лесі Українки, яку так інакше зуміли побачити наші молоді мисткині.

– „Наша головна ціль була показати саме цю інакшу Лесю. Показати її глибину почувань, силу страждань і велику любов до Мержинського, яка принесла її стільки болю. Нас поєднала ця жіночість, яку ми відчули цілим єством і ми створили цей колектив, який провадить глибина душі нашої поетеси, — вияснює повна темпераменту Світлана Ватаманюк.

— А як добирали ви музичний супровід до цього виїмкового вечора?

— Це проходило, як все, у підготові цієї імпрези спонтанно. Мусите знати, що Мержинський подарував Лесі у 1900 році репредукцію Сикстинської Мадонни Рафаеля, і як подає сестра її Ольга Кривенюк, Леся від того часу до кінця життя не розлучалася з цією картиною. Ось і відразу зродилася ідея співати „Аве Марію", а далі ми підшукували пісні до слів Лесі і зробили монтаж із відповідних мелодій. Все це прийшло одне за другим —

(Закінчення на стор. 3)

ЗАБАВА В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сиіті, Н.Дж.-- Місцевий, 71-ий Відділ СУА запрошує на осінню забаву, яка відбудеться у суботу, 5-го листопада, в Українському Народному Домі, 90-96 Фліґ вул., початок о год. 9-ій вечора. Гратиме оркестра „Темпо". Вступ—10 дол., для молоді—5 дол.

МАҐАТЕ критикує угоду між ЗСА і Північною Кореєю

Відень, Австрія. — Дейвид Кід, офіційний представник Міжнародної аґенції в питаннях атомової енергії, дав до зрозуміння, що американсько-північно-корейські домовлення не можуть замінити діючу угоду між аґенцією і Північною Кореєю.

На останньому засіданні виконавчого комітету МАҐАТЕ його генеральний директор Ганс Блікс поінформував представників країн-членів цієї організації про висліди женевських переговорів між Північною Кореєю і ЗСА.У зв'язку з цим багато з них вважають, що виконання женевських домовлень повинні контролювати інспектори аґенції. Учасники наради висловили занепокоєння тим, що американсько-північно-корейська угода може наґативно вплинути на здійснення міжнародних перевірок ядерних об'єктів.

Згідо з підписаною у Женеві угодою, Північна Корея пропонуватиме ядерні матеріяли для міжнародної контрголі тільки після модернізації своїх реакторів. Це може стати перешкодою для контролюючої діяльности МАҐАТЕ і приведе до того, що Пйонґянґові вдасться приховати вже одержаний плютоній, який призначається для створення ядерної зброї.

Протести до Сі-Бі-Ес продовжуються

Джерзі Сиіті, Н. Дж. — Письмові, телефонічні та телеграфічні протести усіх прошарків української спільноти так на Заході, як і в Україні до телевізійної мережі Сі-Бі-Ес не перестають надходити. Наслідком того, вже в неділю 30-го жовтня при кінці щонедільної програми Сі-Бі-Ес „60 хвилин" коментатор подав до відома слухачів, що прийшла велика кількість протестів на передачу з 23-го жовтня, що її провадив журналіст Морлі Сейфер, і зацитував листа в цій справі від УККА, від української амбасади у Вашінґтоні за підписом секретаря Валерія Кучинського, як також одного із приватних глядачів програми із прізвищем Орловський.

Лист з амбасади України до президента відділу новин Сі-Бі-Ес Еріка В. Обера вказує на те, що як офіційний репрезентант України на терені ЗСА, амбасада в імені свого Уряду протестує проти кривдячих інсинуацій програми, в яких підкреслюється антисемітизм на Західній Україні, зокрема у Львові і на Закарпаттю. В часі своєї трирічної незалежности, сказано в листі, Україна рідко зустрічала таку безвідповідальну характеристику своєї політики. На ділі Україна тепер має закони, які хоронять усі меншини, а особливо жидів та їхні повні громадські права. У цих трьох роках незалежности в Україні розвинулося життя жидівської меншини, постав ряд божниць, а народ відзначує „праведників", які, ризикуючи власним життям, рятували в часі нацистської окупації цілі жидівські родини. Саме тепер коли Президент Леонід Кучма готується до відвідин ЗСА приготовляється листа таких 200 „праведників", щоб її зложити в Музеї голокосту у Вашінґтоні.

При кінці листа представник амбасади висловлює надію, що телемережа Сі-Бі-Ес офіційно перепросить Україну і українців, а якщо це не станеться, дасть відповідний час для представника амбасади України на подання правдивих фактів історії жидівсько-українських стосунків.

В СВІТІ

ПРОГОЛОШУЮЧИ про свій намір знову висунути власну кандидатуру на президента у виборах в наступному році, Лех Валенса заторкнув тему можливого певернення комунізму у країні. „В сьогоднішній Польщі найактивнішими капіталістами є колишні активні комуністи. Вчорашні комуністи перетворилися в теперішніх капіталістів — в їхніх руках опинилися великі маєтки, від яких вони вже ніколи не зможуть відмовитися. От вони й будуть захищати капіталізм до кінця„— сказав президент Польщі Лех Валенса.

У ГОНДУРАСЬКІЙ СТОЛИЦІ відбулася зустріч президентів держав Центральної Америки в питаннях соціяльно-економічного розвитку.В ній беруть участь державні керівники Сальвадору, Ґватемалі,Гондурасу, віцепрезидент Коста-Ріки і прем'єр-міністер Белізу.Зустріч почалася войовничим виступом президента Гондурасу Карльоса Роберта Рейни, який в ультимативній формі вимагав, щоб розвинуті промислові країни „відкрили свої ринки і доступ до передових технологій".Рейна стверджував, що розвинуті держави „мусять взяти на себе частку ноші міжнародних економічних реформ", щоб допомогти бідним країнам уникнути оплати торговельних дизбалянсів.

ЯПОНІЯ І ЗСА створили спільну групу експертів, перед якими стоїть завдання вивчити перспективні переваги проєкту протиракетної оборони, який тепер випрацьовується а американських військових ляборaторіях.Японські спеціялісти визначать, наскільки поважною є небезпека заатакування їхньої країни балістичними ракетами, і на основі цих висновків приймуть рішення, чи варто Токіо приєднуватися до проєкту.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА охорони здоров'я Іраку висловив певність, що саме міжнародні економічні санкції, запроваджені проти його країни в 1990 році, привели до смерти півмільйона іракських дітей. Головною причиною цієї трагічної ситуації він назвав спричинений бльокадою брак харчів і медикаментів. Тепер в Іраку майже мільйон дітей страждає від виснаження, авітамінози, захворювань імунної системи, а новонароджені з вагою до 2.5 кілограма складають щонайменше 20 відсотків усіх народжених дітей.

САВДІЙСЬКА ВЛАДА припинила видання ліцензій на відкриття нових бюр для винайму закордонної робочої сили. Це рішення прийнято після безпрецедентного для королівства кримінального слочину, здійсненого трьома філіппінцями. Захопивши у багатому маєтку в Ер-Ріояді закладників, в тому числі двох маленьких дітей, бандити вимагали 10 міл. дол. , зброю і гелікоптер для відлету „в одну з сусідніх держав".Коли сили безпеки заатакували маєток, злочинці застрілили одну дитину. В Савдійськой Арабії дотепер діяло до 250 бюр, -що займалися винаймом закордонних робітників, переважно з південної та південносхідньої Азії. З огляду на те, -що в країну все частіше проникають „небажані елементи", савдійський уряд і прийняв згадане рішення.

РОСІЇ ЗАГРОЖУЄ ЕКОЛОГІЧНА КАТАСТРОФА

Ню Йорк. — Департамент енергетики ЗСА оприлюднив звіт про маштаби і можливі наслідки екологічної катастрофи на півночі Росії, що почалася ще у лютому цього року і досі залишалася поза увагою Заходу. Мова йде про прорвання нафтової труби в автономній республіці Комі, в районі міста Усінськ.

Пробуючи унеможливити занечищення довкілля, російська державна нафтова компанія поспіхом збудувала на шляху розлитої нафти восьмиметрову греблю. Декілька днів тому вона тріснула і нафта попливла далі. Вона вже досягнула річки Колви, притоки Печори, яка впадає у Баренцеве море. Експерти остерігають, що наступного літа занечищення може дійти до Льодовитого океану. Кількість розлитої російської нафти щонайменше у вісім разів перевищує об'єм нафти, яка потрапила в море п'ять років тому у висліді катастрофи танкера „Екзон Валдіз" поблизу Аляски-.Як відомо, тоді розіллялося до 240,000 барилок нафти.

На думку авторитетного еколога Джорджа Дейвиса, який за останні п'ять років понад 20 разів відвідував Сибір і крайню північ Росії, витікання такої величезної кількости розігрітої до 40 ступенів за скалею Цельзія нафти неможливо ліквідувати, навіть якщо Росія мала б для цього необхідні технічні засоби.Д. Дейвис вважає, що ця російська екологічна катастрофа заторкне багато водних і прибережних екологічних систем інших країн.

Не стихає скандал навколо особи міністра оборони Росії

Москва. — Коментатор московської телевізійної програми „Ітоґі" Євґеній Кісєльов потрактував убивство кореспондента газети „Московскій Комсомолєц" Дмітрія Холодова як „перше в теперішній Росії відверто політичне вбивство". Д. Холодов, як уже повідомлялося,збирав і оприлюднював факти корупції серед вищих чинів російської армії.Цю акцію її автори ретельно заплянували, розраховуючи нею „дестабілізувати політичну ситуацію в країні".

На думку Є. Кісєльова, міністер оборони Росії Павєл Ґрачов, про причетність якого до вбивства журналіста все більше пишуть російські газети, є лише „жертвою диявольської інтриги", метою якої є розкол в російській армії.Згідно з вислідами опитування, проведеного німецьким соціологічним Фондом Еберта серед 615 старшин російської армії, в тому числі 60 генералів і адміралів, П. Ґрачову довіряють тільки 20 відсотків опитаних, а не довіряють — понад 50 відсотків.

Сам міністер П. Ґрачов в інтерв'ю московським „Нєзавісімой Ґазєтє" та „Ізвєстіям" запевнив, що розвідувальне бюро міністерства оборони „найдокладнішим чином з'ясує, в чиїх інтересах було здійснено злочин". П. Ґрачов визнав, що він не задоволяє представників багатьох політичних сил. „Якби був інший міністер, він підтримав би комуністів, чи демократів, чи ще когось, а я нікого ні з якими політичними ідеями в армію не пущу",- сказав П. Ґрачов.Він висловив припущення, що мафія, „яка тепер панує в Росії", не залишить його у спокої, поки не знищить.

Я. КЕНДЗЬОР ВИСТУПИТЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Елкінс Парк, Па.— Місцева Дирекція Філії УКУ запрошує на зустріч з депутатом Верховної Ради України Ярославом Кендзьором, яка відбудеться у неділю, 6-го листопада, у філії УКУ, 7911 Вайтвуд ровд в Елкінс Парк, Па. Початок о год. 6-ій вечора. Тема доповіді: „Духове відродження України".

В АМЕРИЦІ

НАСТУПНОЇ НЕДІЛІ, 6-ГО ЛИСТОПАДА, в Ню Йорку відбудеться маратон, який за свою 25-річну історію здобув собі марку поважної спортової імпрези у цілому світі. Організатори нюйоркського маратону кажуть, що сподіються понад 25,000 учасників, але ніхто не турбується такою кількістю бо уважають, що все є підготоване якнайкраще під умілим керівництвом Еллена Стайнфелда, який вже роками був рушійною силою цієї події, що її ініціятором у 1970 році був Фред Лібов, який помер чотири тижні тому, проживши всього 62 роки.

ПІДПРИЄМЦІ СТВЕРДЖУЮТЬ, що комерційно цьогорічні приготування до гарбузових святкувань „Галловіін перевищили всі сподівання, бо покупці, як ніколи, досі закупили великі кількості солодощів,не враховуючи понад 10,000 тонн люкрованої розтріснаної в печі кукурудзи,що її в ЗСА називають „папкорном". Крім того картки, домашні прикраси та костюми були таким бажаним крамом, що ніхто з продавців цього не сподівався.

ПІСЛЯ 20 МІСЯЧНОЇ ПЕРЕРВИ та 60 міл. дол. оновлення, міжнародний готель Віста,який знаходився в епіцентрі вибуху, що пошкодив один із будинків нюйоркського Світового торговельного центру в лютому 1992 року,знову відкриє свої гостинні світлиці. Офіційно готель відкрито у вівторок, 1-го листопада з участю відповідних міських, стейтових й інших достойників.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ОГОЛОСИВ листу 30 новоіменованих кардиналів, з яких 24 мають менше як 80 років, а з тим і право голосування у виборах Папи.Серед нових кардиналів є два з Америки, 63-річний Архиєпископ Балтимору Вілліям Генрі Кілер і Адам Джозеф Мейда , Архиєпископ Дітройту, якому 64 роки.

НАЙНОВІШІ ПІДРАХУНКИ виказують, що в ЗСА жінки-негритянки , акі закінчили вищу освіту, заробляють більше, як їх білі посестри. Крім того, жінки-негритянки заробляють більше як чорні мужчини з такою ж освітою, що є протилежним коли ідеться про білих мужчин, бо вони заробляють більше, як білі жінки з такою ж освітою як у них. Дослідники цих явищ стверджують, що у випадку жінок-негритянок це комплікує супружне співжиття, а у випадку білих жінок ,то це тільки знеохочує їх виходити зам іж.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Книжка Папи Івана Павла II

Папа Іван Павло II, за цивільним прізвищем Кароль Войтила, написав 221-сторінкову книжку п.з. „Переступаючи поріг надії". 20-го жовтня ц.р. мали видати її у перекладі з італійського оригіналу на 23 різні мови. 74-літній Папа, поляк, мати якого була з українського роду, непогано володіє українською мовою, — людина дуже цікава. Строгий консерватист у справах Христової віри і Церкви, він є першим наступником святого Петра на Апостольському престолі, який шукає безупинного контакту з людьми всіх рас, віровизнань і континентів світу. Він перейшов уже до історії, як найбільш подорожуючий Папа, мав прилетіти знову до Америки, але відкликав свою подорож, бо ще не видужав зовсім після зламання бедра, коли виходив із ванни. Полетів лише до недалекої від Риму католицької Хорватії, але не мав сили виконати свій привичний ритуал: після виходу з літака приклякав і цілував землю даної країни.

Коли на Другому Ватиканському Соборі прийняли догму екуменізму — рівности всіх віровизнань, — він благословив в Африці навіть поган, які, вітаючи, принесли з собою на дрючках свого божка, бо вони вірили у вищу силу. Його книжка — частинно автобіографічна, в більшій частині присвячена роздумам над проблемами віри, моралі й етики. Він послідовний рішучий противник жіночих абортів і коли востаннє був в Америці — недвозначно критикував лібералізм президента Билла Клінтона, проявлений, між іншими справами, у сприянні жіночим абортам до того ступення, що велів навіть військовим шпиталям переводити аборти, та ще на федеральний, стейтовий чи міський кошт. Своє принципове становище у цій справі арґументує заповіддю Божою „Не вбивай". Відомо, що жіночий рух „Право вибору" вважає, що життя людини починається не від ембріона внутрі матері, а від народин.

Книжка Папи коштуватиме 20 дол. і видавці сподіваються отримати з продажу кілька мільйонів дол., які підуть на добродійні цілі.

Папа Іван Павло II вважає, що кожна його подорож — це частина хрестоносного походу і так само він дивиться на свою книжку, як на засіб хрестоносного походу. Нема ніякого сумніву, що авторитет Папи такий глибокий, що його друковане слово промовлятиме до читачів, хоч, може, не так сильно, як слово живе.

Обраний на кардинальському конкляві 1977 року, він став першим Папою слов'янського роду, і тисячі італійців, які терпеливо чекали на площі св. Петра перед Ватиканом, коли покажеться білий дим з комина і представник кардинальського збору проголосить з балькону „Габемус Папам" (маємо Папу), були спершу збентежені, що тим Папою став поляк, але привітали його ентузіястично, коли він промовив гарною італійською мовою і благословив маси зібраних.

Коли большевики проголосили, що „релігія — це опіюм народу", Сталінові сказали, що таке гасло створює ворога з Ватикану. Сталін глумливо спитав: „А скільки дивізій має Папа?" Папа не має дивізій, вся „армія" Ватиканської держави — це сторожа без зброї, але Церква Христова нараховує на переломі двох тисячоліть 995 міл. католиків у всьому світі, а комунізм збанкрутував і зберігається ще у кількох країнах, не маючи перед собою ніякої перспективи.

Новий хрестоносний похід Папи книжкою „Переступаючи поріг надії" появляється в добі злощасного занепаду моралі й етики у світі. Телевізійні програми всіх каналів — це здебільша новини про вбивства, насильства, злодійства, при чому злочинцями є не тільки безпросвітні простаки, але й люди на високих становищах, ласі наживи без уваги на закон Божий чи людський. Заголовок книжки Папи оптимістичний — він „переступає поріг надії", він сподівається духової обнови людства. І хоч Папа непомильний тільки в інтерпретації Святого Письма і може помилятися в інших справах, він не помиляється, що прийде реакція на теперішній занепад християнської моралі й етики, прийде здорова реакція на масове злочинство, на всепанівний матеріялізм. Злочини будуть, але не будуть масовим явищем, як тепер. Поява книжки Папи — добра подія.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

М. Мельник

ЕКОНОМІЧНІ ПРОГРАМИ Л. КУЧМИ — ПРИЄМНА НЕСПОДІВАНКА

II

В дійсності, ціни доляра чи марки в Україні є надмірно високі не тільки з огляду на тривалі дефіцити в міжнародній торгівлі, але й тому, що люди бояться інфляції і стараються тримати свої ощадності радше в долярах, ніж у карбованцях. Це є проблема, та вона ні в якому випадку не може виправдати політику реґулювання цін валюти. Треба надіятися, що Кучма в тій ділянці не поступиться.

11-го жовтня — це дуже важлива дата: в той день Президент Кучма накреслив у Верховній Раді основні напрямні своєї економічної програми. Він ствердив, що Україна є на грані економічної катастрофи. Щоб її оминути, треба зреформувати податкову систему, звільнити ціни з-під контролі Уряду, зменшити державні субсидії, зменшити бюджетний дефіцит, приспішити приватизацію, встановити приватну власність на землю, прийняти закони, які полегшили б іноземні інвестиції. Президент виразно здеклярував, що для того роду реформ альтернативи нема. Нарешті!

Цілком очевидна річ, що звільнення цін з-під контролі Уряду є необхідне для успіху економічної реформи.

Так само необхідним є зменшення бюджетного дефіциту, а також покінчення з практикою покривання дефіциту за допомогою друку грошей. Останніми місяцями Уряд Кравчука хвалився тим, що інфляція в Україні драстично зменшилася. Такі твердження стали можливими тільки тому, що індекси цін міряли не ринкові, а контрольовані ціни в ситуації, де пропорція контрольова-них цін була близько 80 процентів. Такі індекси — це радше „фата морґана", ніж реальність, бо яким чудом можна зменшити інфляцію, коли бюджетний дефіцит становить понад 20 відсотків валового національного продукту і коли той дефіцит покривається фіктивними позичками в Національному Банку?

Л. Кучма сильно наголосив на необхідності іноземних інвестицій. Невже він змінив свою думку про фантазії, зв'язані з концепцією евразійського економічного і політичного простору? Щоб економічна ситуація в Україні поправилася, без сумніву варто б зміцнити торговельні відносини між Україною і Росією. Та проблема є не першорядною, так як її представляв Кучма під час передвиборчої кампанії, а цілком третьорядною. Щоб підняти життєвий рівень народу, економіка мусить рости, себто продукувати набагато більше, ніж тепер. Щоб економіка росла, треба будувати нові фабрики, модернізувати старі та імпортувати машини, техніку і технічні знання для всіх секторів економіки у випадках, де домашня продукція не існує або не виплачується. Імпор-ти ті напевно не прийдуть з Росії.

На ту тему час від часу можна було чути голоси, мовляв, „ми це потрапимо зробити без допомоги Заходу". Коли якась техніка в Україні не існує (а таких випадків є надзвичайно багато) і коли фабрику з такою технікою можна збудувати тільки за доляри, то що тоді робити? Чекати й чекати, поки Україна заощадить досить грошей, чи може відразу відчинити двері для іноземних інвестицій?

Такі інвестиції поставили б Україну на ноги в дуже короткому часі. У всіх розвинутих економіках світу є багато підприємств, які дуже радо почали б організовувати і будувати в Україні різні харчові, промислові, торговельні, банкові та інші підприємства. Найбільшою притягаючою силою для того є добре вишколені українські робітники і фахівці. Другим чинником є надзвичайно низькі кошти праці. Коли в 1993 році у фабричному виробництві пересічна платня робітника за одну годину праці становила (в долярах) 24.87 в Німеччині (де щораз більша кількість підприємств переносить свої операції до дешевших країн), 16.40 в Америці і 1.82 в Мадярщині, то в Україні платня була десь коло 60 центів.

(Закінчення на стор. 3)

Оксана Сон

КАМІНЬ БАЙДУЖОСТИ

II

Трагедія є, і полягає в тім, що існує та нічим неоправдана інертність, байдужість і самозадоволення — „неперепрацюватися", або „кому це потрібно" чи яка „вигода мені з того", а на те місце нарікань — море, матеріяльних вимог і запотребувань, які чи під силу Ракефеллерові до задоволення. Дивний парадокс — вміємо бачити в „сусіда за горою" як „все з голочки" чи „до крапочки" вишукано зроблено за кордоном, вміємо захоплюватися „милими й привабливими дурничками", але якесь „засліплення" чи „оглушення" до власної недбалости.

Очевидно, помилки трапляються — ми тільки люди. Через неувáжність, поспіх чи маловартість, до якої не дуже й прикладається увага, бо зроблено на короткотривало. Але справа з документами таки повинна розглядатися не „крізь пальці", бо не тільки виглядає жалюгідно, від того й мислення стереотипне, нема ідейности, завзяття, нема живої думки.

Я досить часу роздумую над „проблемками" (ґльобальні, на жаль, ще не під силу) — чому така прірва поміж тими українцями, які не навчалися комуністичної „етики праці" і тими, що вже в ній виховалися. Адже повинен спрацьовувати „спадковий матеріял". Докорінна відмінність у підході, поглядах, стилі життя (внутрішній світ), хоч часто-густо дуже і дуже подібні зовні. Де надломився невидимий механізм пошани до себе, до праці, до дійсних вартостей? Чому виточилося „дупло" і чим його заповнити — невідомо?

Скільки було тих, хто справді дбав про щось? Скільки було тих, що приходили до школи, фабрики, крамниці, лікарні — іншими словами, до „робочого місця" з почуттям обов'язку працювати совісно? Вони були, є і будуть. Та запитання — скільки їх і як надовго вистачить запалу, коли вижити з праці рук неможливо через ту просту істину, що панує вседозволеність і розперезаність брутальної зневаги, байдужости! Молю Всевишнього, щоб докорінно в Україні змінилася психологія „сірої маси", бо у таких обставинах — приречені.

Не краща ситуація і з державними печатками в закордонних пашпортах. Не підлягає ніякій критиці сам пашпорт. Він — ще далі „краснокожая паспортіна", як назвав його В. Маяковський, котрого справді береш до рук як огидну потвору, що здохла три роки тому. Та ним громадяни України ще далі змушені користуватися, хоча давненько вже чуємо, що „ось-ось будуть" чи „вже є нові". Отже такий він ззовні, але чи кращий в середині? Є зміни! Нова державна печатка! Та в одному — тризуб хилиться до права (ніби „належить" до партії правих), в іншому — до ліва, в третьому — взагалі догори цапки. Брутальна зневага символіки і то чиєї — нашої ж! Розумію, що у всіх часах були перекінчики, чи щось таке, що й назвати важко, яке діда-прадіда народжувалося, жило й відходило в засвіти на українській землі. Є воно сьогодні, йому „в голові перекрутилося" й не соромиться запитувати: „А що дав мені синьо-жовтий прапор чи тризуб?" Це покидьки. Але не можу збагнути, що їх аж так багато. Люди, опам'ятайтеся! Відомо, що „риба псується з голови". Дійсність така — нема захисту в нашій українській державі ані нашій українській мові, ані нашій українській символіці, ані нашому українському громадянству. Якось напрошується запитання — чи наша тоді це держава і хто нею провадить в усіх підструктурах?

Чи один народ світу пережив колонізацію чи загарбання поневолювачами? Чи один бореться за незалежність в ці дні? А що ще в майбутності? Але як би не складалися обставини — для людства все будуть дорогі символи національної гордости — прапори і їх кольори, герби, емблеми і т.д. Це природно для цивілізації. Невігластво не шанувати усього цього. Спробували б „втяти" щось таке в Канаді. Там карають. Як повідомив „Всесміх", один канадський військовослужбовець відбув кілька діб „гаубвахти" за те, що на спортових змаганнях вимахував перевернення „догори ногами" національним прапором.

„Щоб люди шанували — шануй себе сам" — застерігає мудре прислів'я, але в теперішньому часі чи багато людей до нього прислухається. Тому чи треба дуже дивуватися, що й чужинці трактують нас у „відповідний" спосіб. В американській амбасаді у Києві мешканці Львова повинні переписувати анкету через „помилку" в поданні місця проживання (латинкою). Їх „просять" писати „Lvov", а не „Lviv". Чому так? На жаль, наважиться запитати лиш дехто, а в більшості — одним байдуже, іншим — навіть „приємний" такий правопис. Грає свою ролю тут і незнання. Можливо, це не найкращий приклад, але правдива морока є з правописом „и", „й", „є", „ї" чужою мовою. Під час однієї приватної розмови мені сказали так: „Навіть ті, кого справді болить — також не конче можуть 'добиватися' правди". Зрозуміло. Людина, якій ходить про грамотний правопис, але яка мріє поїхати за кордон, тремтить — ану ж виникнуть нові ускладнення за зайву „балакучість". Їх досить і так. Стара „філософія" на нову ноту? Мовляв, „терпи язичку, їстимеш кашку". Та й чи цивільного громадянства це справа? Україна має аж занадто потужний апарат відповідних установ, що уповноважені займатися справами такого роду. Не маю жодного наміру звинувачувати амбасаду ЗСА у Києві в „незаконних" діях. „Нема диму без вогню". Чимсь вони послуговуються. Очевидно „старими" совєтськими назвами, які були інтерпретовані на російський зразок, як, наприклад, „Kiev", „Lvov", „Krivoy Rog", „Kharkov", „Zaporozhye" і т.д., а до цього часу ніхто не квапиться поправити так як належить.

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

ВІД ІНТЕҐРАЛЬНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ ДО ДЕМОКРАТІЇ

(До 50-ліття УГВР)

Мирослав Прокоп, „Напередодні незалежної України: спостереження і висновки". Ню Йорк: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1993. Стор. 646. Ціна 20 дол.

II

Він не має нічого спільного з реакційними системами націо-нал-соціялізму і фашизму і є органічним українським тво-ром" (стор. 52). Справді розумне з'ясування складного ідео-логічного поняття, яке в світі беруть під сумнів до запере-чення включно.

Дуже цікаво висловився автор про успіхи УПА в обороні українського населення перед німецьким терором. Він згадує навіть офіційні німецькі документи в тій справі, які були виявлені під час Нюрнберзького процесу. Тут, на мою думку, треба було обов'язково, не в примітці, а широко в тексті книги, вияснити справу роззброєння відділу УПА отамана Бульби-Боровця (18.8.1943). Чи це дійсно „сталося в результаті невдалих переговорів про об'єднання обох УПА" (стор. 91)? Чи може на перешкоді стanули якісь серйозні причини? Розв'язання цього питання було б дуже допоміжним для майбутніх істориків.

Говорить автор також і про боротьбу УПА проти більшовицьких окупантів в умовах німецької окупації, коли більшовики вдавалися до провокаційних акцій з метою викликати репресії. Заслуги УПА він називає тут серйозними, зокрема по відступі німців із західніх областей України. Більшовики почали тоді масово мобілізувати місцевих українців, яких без належного вишколу та озброєння кидали у першу лінію фронту. „Мета більшовиків, — стверджує М. Прокоп, — була ясна: йшлося не так про переслідування німців, як радше про винищення українського населення" (стор. 81). Таким чином успіхи УПА були великі та гідні широкої уваги.

Що торкається національної політики, що її вела Москва по відношенні до України, то автор, не вагаючись, рішуче засуджує її. Тут йдеться про концепцію радянського народу та злиття націй, що діяли, як інструменти у поборюванні українського прагнення до державної незалежности та до політичної і соціяльної свободи. Про це пізніше писав Іван Дзюба у праці „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Він вважав, що суть „концепції радянського народу" була в тому, щоб „обґрунтувати й виправдати широко розгорнутий курс русифікації" (стор. 147). Дискримінацію українського народу та упривілейоване становище росіян автор з'ясував також графічно при допомозі таблиць. Усе незаперечно вказує на комплекс маншевартости українського народу та на його рабську залежність від Росії. Це ще один доказ, що національне питання в Совєтському Союзі ніколи не було розв'язане, як також не були вреґульовані взаємини між складовими соціялістичними державами. А коли совєтські вожді твердили, що національне питання у них розв'язане й то справедливо, то вони брехали і саме цю брехню автор всесторонньо виявляє і засуджує.

Блискуче з'ясував автор питання падіння Петра Шелеста. Воно, на його думку, вимовне з двох причин: (а) „потверджує тотальне банкрутство того, що називалося 'ленінською національною політикою' "; (б) документує „розмір і силу зудару між українськими силами на рідних землях та силами російського шовінізму" (стор. 198).

Де ж були українські депутати під час з'їзду депутатів СССР, що відбувався у кінці травня і на початку червня 1989 року, коли обговорювалось національне питання? Важко подумати, стверджує автор, що „Ніхто з цих депутатів словечком не обмовився про інтереси українського народу, про жахливе становище з рідною мовою в школах України, про руїнницьку політику центральних відомств, про Чорнобиль, про катастрофу природного довкілля, про злиденні умови життя донецьких шахтарів, які невдовзі після з'їзду вийшли на страйк, чи про інші лиха, які навістили Україну" (стор. 272). Виступи українських депутатів в цілому були заскорузлі, примітивні типу „застійного мислення". Юрія Щербака, секретаря правління Спілки Письменників України, також народного депутата, як відомо, не допущено на з'їзді до слова, свої думки він висловив у розмові з редактором „Літературної України". Щербак говорив таке: „Мені не подобався виступ Голови Ради Міністрів Української РСР Віталія Андрійовича Масола, складений із гладеньких фраз. Виступ цей, на мій погляд, не відбив тих гострих проблем, що стоять сьогодні перед Україною в галузі економіки, екології, культури і добробуту народу. Наш прем'єр навіть не згадав про Чорнобиль, що Дамокловим мечем ось уже понад три роки висить над головою нашого народу. Весь світ пам'ятає про Чорнобиль, М.С. Ґорбачов і М. І. Рижков не забули, а В. А. Масол — забув!.." (Сьогодні він прем'єр Уряду незалежної України, хочемо вірити, що тепер він пам'ятатиме про це страшне нещастя в історії українського народу). „Дивно було, що на з'їзді з боку українських депутатів не пролунало слово про суверенітет республіки" (стор. 275-276).

Депутат Роман Федорів говорив про зменшення видання книжок українською мовою: „3.3 книжки на одного жителя республіки — це показник напівцивілізованого краю. Україна по виданню книжок займає в країні десяте місце. Поліграфічні підприємства республіки відчувають гостру нестачу нових машин, нових матеріялів. Про папір уже й не кажу".

В Україні, продовжував Федорів, „вирубали Карпатські ліси, майже виснажили запаси карпатської та чернігівської нафти, розбазарили родовища газу... Якщо Україна, припустимо, завтра перейде на госпрозрахунок, якщо ми справді станемо господарями, то мусимо знати, що нам буде нелегко, багато чого нам бракуватиме..." (стор. 277). Такий економічний стан існував уже в Україні в 1989 році. З проголошенням незалежности цей стан ставав з кожним роком ще гіршим. Отже до економічної катастрофи привела Україну, без сумніву, більшовицько-московська влада, а не українські демократи, які успадкували руїну й більшовицьку мафію партократів, які продовжують її руйнувати.

Говорячи про рух опору в Україні, автор високо цінує Валентина Мороза, вважаючи, що він „своїми писаннями, своєю обороною на суді ставив своїх прокурорів і суддів у позицію порушників писаних законів (стор. 332-333) та був найбільш відомим у світі українцем". В його обороні впродовж 1974 року виступали найвидатніші діячі культури і громадського життя різних народів світу" (стор. 333).

(Продовження буде)

Д-р Олег М. Волянський

Унікальна книжка про українських лікарів

Під протекторатом Лікарської комісії Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові та Українського Лікарського Товариства Північної Америки вийшла друком у Львові небуденна книжка під заголовком „Українські лікарі".

Це є перша частина біобібліографічного довідника про 428 українських лікарів, переважно тих, що працювали в західній Україні, і це є перша в історії такого роду поява. Відродження самостійности Української Держави дало можливість, як каже головний редактор книжки професор д-р Ярослав Ганіткевич, „для відновлення історичної пам'яті українського народу", зокрема пам'яті про українських лікарів, що трудилися над збереженням здоров'я народу і часто були учасниками Визвольних змагань.

Автор книжки д-р Павло Пундій, невтомний архівар і директор бібліотеки УЛТПА та Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, вклав у цю книжку багато років труду та розшуків у архівах. Живучи на еміґрації, д-р Пундій не мав, на жаль, доступу до архівів в Україні, але його працю тепер доповнила львівська група редакційної колеґії. Біобібліографічні матеріяли попереджені вступними заввагами професора Львівського Медичного Інституту д-ра Я. Ганіткевича, голови СФУЛТ і головного редактора „Лікарського Вісника" д-ра Павла Джуля та самого автора книжки.

Крім біобібліографічних даних у книжці „Українські лікарі" знаходимо також декілька цікавих статтей, а саме: ґрунтовну працю д-ра Пундія „Українські лікарські організації західних земель України та еміґрації у Чехо-Словаччині" і його ж статтю „Участь українських лікарів у Всеслов'янському Лікарському Союзі", а також статтю д-ра Романа Осінчука „Державна організація охорони здоров'я УНР" і дві статті проф. д-ра Я. Ганіткевича: „Медична секція Українського Наукового Товариства в Києві — перша наукова організація українських лікарів у Наддніпрянській Україні" і стаття про автора книжки: „Павло Пундій — дослідник і хранитель історії української медицини". На кінець маємо короткі профілі осіб, що над виданням працювали і іменний покажчик. Книжка є багато ілюстрована.

Авторові книжки д-рові П. Пундієві та всім, що з ним співпрацювали у підго-товці цієї цінної книжки, належиться подяка від української спільноти, а в першій мірі від українських лікарів. Надіємося, що не треба буде довго чекати на появу другого тому цього унікального історичного біобібліографічного довідника.

Валентина Юрченко

Бабина осінь

Усміхається жовтень хитро,
Він назад обернув календар —
— Ось вам пестощі леґіт-вітру
І на втіху ще й сонця дар!

А дерева стоять в зажурі —
Осінь їм — це тавро покори,
Рознесе їх красу вітром-бурею
І байдужа, глуха на докори...

Тільки клени палають в багрянці,
Наче радість у них барвиста,
Бо кружляє осінь у танці
В золотому, як жар, намисті.

Вже у спогадах „бабине літо",
А у небі блакить і досі —
Нам дано ще красу пережити,
Хай це буде „бабина осінь".

Загальні збори пластової станиці в Ню Йорку

Ню Йорк. / М.М./ У суботу, 22-го жовтня, відбулися річні Загальні збори Пластової станиці в Ню Йорку, якими проводила пл.сен. Ніна Самокіш а секретарювала пл.сен. Оксана Кузишин.

Поданий перелік праці уступаючої Станичної Старшини вказав не тільки науспіхи, але також і недоліки, які широко дискутовано. Юначки під проводом зв'язкової ст.пл. Ліди Ґной, юнаки під проводом пл.сен. Бориса Гайди,новачки під проводом ст.пл. Адріяни Качарай і новаки під проводом Тараса Ференцевича нині творять одну третю Пластової станиці в Ню Йорку. На зборах велику увагу звернули на спосіб проведення пластових зайнять для молоді, які повинні бути різноманітними і цікавими щоб позитивно вплинути на розвиток української дитини. Над збагаченням програми для пластової молоді також плянує працювати Пластприят в наступному році.

Слід підкреслити , що у кожній станиці є ті одиниці, які мають великий вплив. У нюйоркській станиці цею одиницею є Стефанія Косович, яка багато років віддано працює для станиці. Всі присутні висловили їй щире спасибі.

Номінаційна комісія у складі ст.пл. Мири Ганкевич, Михайла Савицького і пл.сен. Лесі Юзенів, подала кандидатів до Станичної Старшини ,які були вибрані оплесками, а саме: станичний - пл.сен.Володимир Корнага, друга заступниця і референт господарки С.Косович, секретар ст.пл. Ярема Бачинський, скарбник пл.сен. Юрій Кузьмович, референт виховної дії ст.пл. Ярина Ференцевич, референт преси пл.сен.Мотря Мілянич. До Станичної Ради ввійшли пл.сен.Леся Юзенів - голова, члени пл.сеніори Олексій Пясецький і Оксана Кузишин.

Голова Крайової Пластової Старшини пл.сен. Юрій Савицький привітав присутніх від КПС. Він відзначив, що станиця Ню Йорк є однією з найкращих на терені ЗСА.

Переобраний станичний пл.сен.Корнага, закриваючи збори, подякував усім за довір'я.

Красунею фестину обрано українку

У багатьох стейтах ЗСА в літньому сезоні відбуваються фолкльорні фестини меншинних груп, предки яких прибули до цієї країни у пошуках вільного життя.Такий етнічний фестин відбувся минулого літа також і у стейті Висконсин, де з поміж усіх етнічних груп королевою фестину обрано українку - Таню Веймер, активну членку української громади у Мілвокі.

Т. Веймер

Про вибір Тані та її активність у згаданій громаді досить обширно коментувалось на сторінках обіжника Міжнародного інституту у Висконсин,„Фолк Фейр“. З нього довідуємося, що Таня з дитинства володіє добре українською мовою та вивчає народні танки. Її любов до своєї спадщини запровадили її у ряди танцювального ансамблю „Дніпро“.

Таня є студенткою Технічного коледжу та по його закінченні плянує продовжувати навчання в Конкордія уіверситеті. На думку Тані , саме через глибокі культурні впливи її родини та її участь в житті української громади, збагатили її повагою до інших культур.

І саме у цей Рік Родини, Таня найперше висловлює свою вдячність своїй родині, яка навчила та завжди заохочувала її плекати традиції української родини. З вдячністю Таня висловлюється про своїх дідів, які привезли ці традиції з України до Америки та дали змогу Тані виростати у їх оточенні.

„Леся Українка...“

(Закінчення зі стор. 1)

розповідають усі три гості в унісон, як це вони, слухаючи поезію Л. Українки, відразу віднаходили відповідне музичне оформлення.

Довідуємося від них, що режисером став Валерій Курбанов-Ільяш, професор Інституту Театрального Мистецтва у Києві, і співпраця з ним була дуже гарна. Прем'єра в Києві була справжньою сенсацією. Глядачі говорили, що „Такого у нас ще не було!“, і наші гості стверджують, що серед старших вони зауважували вологі очі, а у молодих захоплення.

„Мудрість і краса не мають кордонів. Важливий є стан душі і почування. І тому творчість Лесі належить не лише Україні, але її треба довести цілому світові, — каже з переконання С. Ватаманюк. — „Знаєте, люди є немов свічки, один горить відразу, у другого це тління, а третього треба запалити — і ми це робимо. Тут ми тепер також показуємо Л. Українку у її повній жіночості, це що її наснилося, цей четвертий вимір реальности у душі поетеси.

— Здається, що ваш колектив зумів запалити також свічі у душах глядачів в ЗСА. Ваші перші виступи викликали вже справжнє захоплення і подив. Тай не треба навіть побувати на концерті, щоб відчути це, що ви даєте. Ви відкрили навіть сьогодні, тут в редакції, в нашій розмові цю інакшу Лесю, якої ми досі не мали можливости так глибоко відчути, як з ваших слів.

— Знаєте, про Лесю я можу говорити до безконечності — це така виїмкова постать і досі вона ще далеко не відкрита вповні.

— Чи можете дати ще нам тут зразок із „вашої“ Лесі в „Одержимій“?

У сірій редакційній кімнаті, де звичайно ведеться ділові розмови з гостями „Свободи“ в оточенні книжок підручної бібліотеки западає тиша і з уст актриси плинуть повні пристрасти і розпуки слова Міріям: ...„а тепер я тут сиджу, як завжди одинока, даремні сльози ллю і проклинаю все те, що він любив“...

І у тиші задуманих слухачів паде запитом кінцеве: „Де ж ще більше горе, як не могти віддать за друга душу?...

Важко після такого інтермеццо повернутися до реальности, але таки треба. Отже питаємо про календар короткого, надто короткого, турне із вечером Лесі в піснях і творчості, який веде через Філядельфію, Трентон, Бавнд Брук, Ню Йорк, Ню Гейвен і на закінчення 9-го листопада — Пассейк, довідуємося про інші вечорі поезій О. Лятуринської, Б. Лепкого, К. Гриневичевої, що має у запасі актриса, а особливо про вдалий вечір пам'яті Алли Горської і Івана Світличного, що відбувся недавно дуже успішно в Києві і можемо лише жаліти, що цей так виїмково талановитий жіночий колектив не найшов більшого зацікавлення і відгуку у серцях нашого жіноцтва та так мало є бажаючих почути їх на сцені поширивши колендар виступів і час перебування з ними у ЗСА.

Аж жаль збирає прощати їх після так цікавої зустрічі. Ще довідуємося, що С. Глих має, крім вечорів Л. Українки, одне звадання, яке також вимагало б зацікавлення, саме зорганізованого жіноцтва. Вона ж координатор конкурсів для талановитих дітей „Нові імена України“ і ці українські таланти були вже на гостинних виступах у Франції та прихід із концерту передали для дітей-жертв Чорнобиля. Чи ж і це не вимагає зацікавлення і помочі?

Справді, яка наша країна багата в таланти і тих, що хочуть їх передати та поділитися ними з усіми. Ці таланти, як Лесин і може тих майбутніх поколінь, що тепер щойно розпростирають крила, належить показувати нам і цілому світові, щоб бути за них гордими!

Фортепіяновий...

(Закінчення зі стор. 1)

Буенос Айресу, Арґентина, керуючись вказівками Романа Савицького, мол. Останній опублікував ще давніше у „Свободі“ статтю-заклик до читачів цього щоденника, вказуючи на архів о. Сапруна, у якому мав находитись твір В. Барвінського, але адреса якого не була відома.

Потрібну інформацію мав згаданий ред. Ю. Середяк, а саме тому, що він є постійним читачем „Свободи“, то міг був прочитати заклик Р. Савицького й позитивно зареаґувати на нього.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У дописі про відзначення д-ра А. Слюсарчука („Свобода“ з 18-го жовтня ц. р.) слід виправити: у даних про Григорія Гавришківа (ст. 3): секретар Відділу і Т-ва „Чорноморська Січ“, яка є власником Українського Народного Дому; колишній голова СУМА і член ООЧСУ , член Управи місцевого Відділу УККА. У довідці про Петра Дзюбу слід виправити — Організація Державного Відродження України; член кредитівки „Самопоміч“.

Камінь...

(Закінчення зі стор. 2)

...При одній товариській зустрічі мені подали візитівку. Коли приглянулася уважніше — зауважила, що небездоганна щодо правопису англійською мовою. Дивна річ — як писала попередньо — рідкість, щоб зустріти букву „г“ в часописах, журналах, книжках з України, але в пашпортах, візитівках імен типу Олег, Богдан, Галина, Ігор подані латинкою як: „Oleg“, „Bogdan“, „Galina“, „Igor“, що не відповідає українському правописові власних імен, а є калькою з російських. Іншими словами — все не як у людей. Додам лише, що візитівки зроблені на основі запису в закордонному пашпорті. Нема сумніву, що морока розпочинається там, де їх виписують і там таки нас русифікують.

Очевидно, справа кожного, щоб допильнувати, аби принципово дотримувалися правопису прізвища, імени, навіть якщо важко його подати латинкою. Чи буде більш зрозумілим для іноземців українське прізвище „Кривий“ спотворене на російський манер „Кривой“? Ручаюся, що категорично ні. Для них — „темний ліс“ і абсолютно ніякого значення не має. А для чоловіка — клопіт. Доведи згодом, хто ти, якщо „те, що написане пером не витягнеш волом“.

Скільки доводилося витримувати словесних баталій у пашпортному відділі міліції, коли моїй родині „доводили“, що наше прізвище тільки так звучить по-російськи, а насправді... ніяких змін нема. Вміли голову морочити. Тільки Богу дякувати, що „очі під чолом голови“, а не деінде. Ми вдавалися до крайности — не брали пашпорта — таким чином змушували виправляти „неіснуючу“ помилку. „Клин клином вибивають“. Власне, де я зустрічаю найпатологічніше „прагнення“ змінювати все на свій манер і то не на кращий (!) — у москалів. Тільки вони „забули“, що за правилами — чужоземні імена перекладам не підлягають.

Камінь байдужости важкий. Кому під силу його рушити? Тільки нам самим. Акуратність в роботі, принциповість і відповідальність, плюс набуття знань — таких необхідних. Пошана до того, чим пишається світ — стандартом якости, знань і вмілости. Тим самим виховуймо пошану до власного „я“, до індивідуальности й непересічности. Не дозвольмо клясифікувати себе поза рискою третього світу — це ганьба! Не зашкодило б нам й розумного бюрократизму. Тільки „під лежачий камінь вода не тече“. А нам свіжої води потрібно — на оновлення і відродження.

Економічні...

(Закінчення зі стор. 2)

Хоч ті передумови в Україні є дуже корисні, їх не досить для того, щоб притягнути іноземних інвесторів. Їх теж не досить, щоб дістати не кілька долярів, а дійсно солідну допомогу від західніх держав та таких інтернаціональних установ, як Міжнародний Валютний Фонд чи Міжнародний Банк Реконструкції і Розвитку. Причини в тому, що, як кажуть, люди не люблять „кидати гроші в болото“. І грошова допомога й інвестиції прийдуть тільки тоді, коли в Україні буде політична стабільність, коли гривня буде конвертованою валютою і коли закони про власність землі, будинків і товарів будуть приблизно такі самі, як на Заході. В додатку, люди ті мусять бути переконані, що та стабільність і в політиці, і в економіці — це не миляна банька, яка трісне під найменшим подувом вітру.

Виходить, що Президент Кучма іде в тому напрямі. В додатку до його заходів і плянів, приємо було завважити, що Уряд України договорився з Міжнародним Валютним Фондом про основний напрям економічних реформ і де, між іншим, кажеться, що Україна в скорому часі знизить бюджетний дефіцит до 10 відсотків валового національного продукту. На своїй пресовій конференції 29-го вересня директор Міжнародного Валютного Фонду Камдесю здеклярував свою підтримку тієї програми.

Чи Президент Кучма зуміє втілити ті пляни в життя, чи знову директори підприємств і голови колгоспів, а то й місцеві адміністратори зведуть усе нанівець? І тут теж можна бути оптимістом. Дивлячись на намагання голови Верховної Ради О. Мороза та значної частини депутатів обмежити повновласті Президента, Кучма з самого початку перебрав ініціятиву в свої руки. Указом з 6-го серпня він встановив, „...що найбільш важливі питання здійснення економічних перетворень, формування ринкових відносин, соціяльної захищености людини вирішуються Кабінетом Міністрів України за безпосередньою участю Президента України“. Своїм указом з 27-го вересня він встановив, що „...Президент України здійснює безпосереднє керівництво Кабінету Міністрів України“.

6-го серпня Кучма теж видав постанову, на основі якої „...голови обласних, Київської та Севастопольської міських Рад, їх виконавчі комітети підзвітні та підконтрольні Президентові України“ (а не Верховній Раді). Указом з 20-го вересня Кучма створив Раду Реґіонів. Головою Ради є Президент, його заступником — прем'єр-міністер, його членами є голови обласних Рад Народних Депутатів плюс віце-прем'єр уряду Республіки Крим. Завданням Ради є „...вироблення узгоджених проєктів рішень з найбільш важливих проблем економічної та соціяльної сфери“.

Невже всі ті потягнення Кучми не пробуджують надії на кінець безпорядків в економічній політиці України? Можна цілком добре припускати, що так, себто, що Л. Кучма своїх програм і політики не змінить, що він зуміє знайти для них підтримку і у Верховній Раді, і в народі та що він зуміє провести їх в життя.

З глибоким смутком і жалем повідомляємо все членство дослідної фундаації ім. О. Ольжича і все українське громадянство в Україні і діяспорі, що в дні 18-го жовтня ц.р.відійшов у Вічність наш довголітній член

СВ. П.

Д-Р

ОЛЕГ КУДРИК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві Пресвятої Родини у Вашінґтоні в понеділок 24-го жовтня ц.р., а тлінні останки покійного спочили на цвинтарі Сідер Гілл — українському пам'ятнику.

Цією дорогою складаємо найглибші співчуття горем прибитій дружині Софії та родині покійного.

———

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ ДОСЛІДНОЇ ФУНДАЦІЇ ІМ. О. ОЛЬЖИЧА

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ НЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

В ДЕСЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашої найдорожчої і невіджалуваної ДРУЖИНИ і МАМИ

СВ. П.

ІРИНИ НАТАЛІЇ КАЛЬБИ з дому САЛУК

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

9-го листопада 1994 р.

в архикатедральному соборі УКЦ св. Юра у Львові;
в УКЦеркві св. Покрови в Мозолівці — Україна;
в УКЦеркві Преображення Господнього Н.І.Х. в Денвер —Кольорадо;
в УКЦеркві св. О. Миколая в Торонто — Канада.

10-го листопада 1994 р.

в каплиці „Українського Села“ у Воррен — Миш.;
в УКЦеркві свв. Володимира і Ольги в Чикаґо — Іллиной.

Про молитви за спокій душі покійної просять:

муж — МИРОСЛАВ
дочка — ВІРА
син — ПЕТРО

З невимовним болем відзначуємо ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого найдорожчого МУЖА, БРАТА, ШВАҐРА, ВУЙКА і ПРИЯТЕЛЯ

СЛ. П.

РОМАНА ГАЄЦЬКОГО

молитвами за спокій його душі.

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відслужені:

в неділю, 13-го листопада в церквах:

св. Юра, — 9-та рано;
св. Миколая в Купер Сіті, Фло. — 10-та рано;
св. Миколая в Бруклині, Н.Й. — 11-та рано.

в суботу, 12-го листопада в церквах:

Чесного Хреста, Асторія, Н.Й. — 8:30 рано;
св. Димитрія, Торонто, Канада — 9-та рано;
св. Володимира, Стемфорд, Кон. — 8-ма рано;
оо. Редемптористів, Львів, Україна.

вівторок, 15-го листопада в церкві

св. Покрови Божої Матері , Озон Парк — 9-та рано.

ОЛЯ ГАЄЦЬКА з родиною.

———

Вшановуючи світлу пам'ять Романа складаємо на

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ „ПАТРІЯРХАТ:

по 100 дол. — Іван і Ірена Дорожинські, Оля Гаєцька;

НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ:

100 дол. —Ричард і Уляна Ґілберт.

ПОДЯКА

У дні 6-го серпня 1994 року відійшла від нас на віки у 83-му році життя

СВ. П.

МИРОСЛАВА ГОРДИНСЬКА

мистецтвознавець, член АНУМ, дружина мистця і поета

св. п. СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО

У пам'ять покійної замість квітів зложили члени родини і друзі датки на Український Музей і на дітей-сиріт в Україні.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

по 100 дол. — св. п. д-р Володимир і Тамара Гординські, д-р Микола і Христина Баранецькі, Орест Дутка;
50 дол. — Іриней і Оленка Юрчук.

НА ДІТЕЙ-СИРІТ В УКРАЇНІ:

по 100 дол. — Христя Голубець, д-р Богдан та Ірена Гординські;
по 50 дол.— д-р Микола і Христина Баранецькі, інж. Роман Галібей, Володимир і Христина Баранецькі, Дарія Каранович Ольга і Ярослав Чипак, Ігор і Ксеня Гапій, Ярослав і Ірина Яворські;
по 30 дол.— д-р Юрій і Люба Стефанівські, Ольга Дядинюк;
по 25 дол.— Таїса і Ярослав Турянські, Ольга Смаль, Кость і Галина Гречак, Надія Світлична і Павло Стокотельний, Юрій і Олена Кисілевські, Міка і Філіп Кара, Дебора Орбах і Томас Камбелл, Беррі і Лінда Нельсон, Елізабет і Джонатан Людльов;
20 дол.— Ірена і Михайло Мороз;
10 дол.— Любомира Слоневська.

НА СЛУЖБИ БОЖІ ДАТКИ ЗЛОЖИЛИ:

Марія і Теодор Огорчак, Роман і Віра Чапельські, Ірина Сегалів, Дарія Каранович, Ірина і Ярослав Яворські, Вірджінія Ельсворт.

Сердечно дякуємо усім жертводавцям, як також усім, що взяли участь у похоронних відправах та разом з нами попрощали нашу дорогу

МАМУ, БАБУНЮ, СЕСТРУ

незабутню МИРОСЮ ГОРДИНСЬКУ.

Доньки — ЛАДА
— ЛЯРИСА
брат — РОМАН з родинами

ОЗБРОЄНИЙ ЧОЛОВІК в уніформі застрілив 54 руандійських втікачів у північній частині Бурунді, поблизу кордону з Руандою. Крім них, 16 осіб тяжко поранено, в тому числі жінку у дев'ятому місяці вагітности. Злочинець вистрілив їй у живіт, вбивши ненароджену дитину. „Коли ми прийшли туди, то застали видовище, яке годі описати словами",- сказав про цю подію Джоел Дебойс, координатор міжнародної організації „Лікарі без кордонів" у руандійській провінції Нгозі.

ЧОТИРИ ВИПАДКИ захворювання холерою зареєстровано у південно-італійському місті Барі. На думку лікарів,збудник цієї страшної хвороби ховається у свіжій рибі. Саме свіжу рибу споживали всі особи, що потрапили до шпиталю зі симптомами холери. Деякі спеціялісти припускають, що хворобу занесено зі зусідньої Албанії, де зареєстровано вже понад 300 випадків холери. Хоч італійські лікарі виключають можливість епідемії, міністерство охорони здоров'я післало у Барі і околиці спеціяльну бригаду експертів, які вживають необхідних профілактичних заходів.

ВАТИКАН ВСТАНОВИВ постійні взаємини з Палестинською визвольною організацією. „Мова не йде про дипломатичні стосунки в повному обсязі, однак це будуть стабільні офіційні зв'язки",- запевнив представник Апостольської Столиці.

НА 124 РОЦІ ЖИТТЯ померла від легеневої емфіземи „королева довголіття Китаю" Кун Інь. Вона народилася у 1871 році і все життя прожила в невеликому селі у провінції Гуандун. У 15 років вона вийшла заміж і народила чотирьох дітей.

Київ (Р.Р.). — Тут у середу, 26-го жовтня, пресова служба Міністерства Оборони повідомила, що Верховна Рада України затвердила загальну чисельність Збройних Сил України —450,000 осіб. Це зумовило чергове зменшення особового складу.

Згідно з підписаними угодами про звичайні озброєння, Україна зобов'язана демонтувати також певну кількість бойової техніки, куди входить застаріла зброя і технічні засоби.

Щоб запобігти вільним трактуванням щодо реформування у військових частинах, пресова служба Міністерства Оборони роз'яснила: Україна, згідно з договором про звичайні збройні сили в Европі повинна позбутися певного числа бойової техніки та озброєнь. Ліквідації підлягають застарілі матеріяльно-технічні засоби, які не впливають на рівень боєздатности армії, але є економічно обтяжуючими.

Пляном зменшення збройних сил передбачено передачу деяких військових містечок та закладів народному господарству.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

100-ліття УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Б Е Н К Е Т і З А Б А В А

Субота 12-го листопада 1994

Українсько-Американський Громадянський Клюб у Вотервліт, Ню Йорк

5:30 веч. - коктейль
6:30 веч. - мистецька програма
7:30 веч. - вечеря
9:00 веч. - забава при звуках оркестри "ВІДЛУННЯ" (зі Львова, Україна)

В програмі:

Українські пісні та танки
Відзначення відділових секретарів УНС
Головний промовець - УЛЯНА ДЯЧУК, предсідник УНС

і м п р е з у в л а ш т о в у є

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ Відділів УНС ТРОЙ-ОЛБАНІ

Відділи: 13-ий Вотервліт, 57-ий Коговс, 88-ий Кергонксон, 150-ий Питсфілд, 191-ий Трой, 266-ий Амстердам, 476-ий і 477-ий Гадсон

Вступ - 25.00 дол.
Резервації до неділі 6-го листопада 1994

Замовлення приймають:

Микола Філь, Павло Шевчук, Михайло Савків, Роман Ракочий, Дмитро Коцан, Ярослав Тисяк, Володимир Варшона, Стефанія Гаврилюк, Володимир Квас, Лідія Худа, Михайло Мар'як

✻ ПРАЦЯ ✻

ПОШУКУЮ
людей до праці в Н. Дж. (огрівання-охолодження, водопровідництво) необхідне право їзди. **Тел.: (908) 382-6281 по 8-ій веч.**